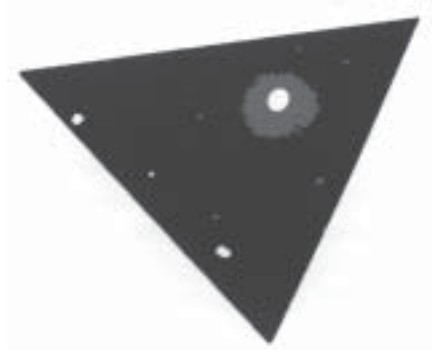

Tieteen päivät 2007

Rajalla

Keskiviikosta sunnuntaihin 10.–14.1.2007
Helsingin yliopiston päärakennus,
Fabianinkatu 33. Salit 1, 5–7, 13,
pieni juhlasali, aulat

KESKIVIIKKO 10.1.2007

12.00–14.30 TIETEIDEN RAJALLA

Sali 1

Puh.joht.: prof. **Matti Sintonen**
(Helsingin yliopisto)

Prof. **Matti Sintonen**: Tiede, arki-
kokemus ja usko

Prof. **Maija Kallinen** (Oulun yli-
opisto): Magiasta mittalaitteisiin.
Miten luonnonfilosofiasta tuli
luonnontiedettä?

Dos. **Marjaana Lindeman** (Hel-
singin yliopisto): Arkipäiväinen ja
tieteellinen ajattelu

Akatemiaprof. **Uskali Mäki** (Suo-
men Akatemia): Yksi maailma,
monta tiedettä

12.00–14.00 GENOMITIEDON
HYÖDYNTÄMINEN

Sali 13

Puh.joht.: akatemiaprof. **Olli**

Kallioniemi (VTT)

Akatemiaprof. **Lauri Aaltonen**

(Helsingin yliopisto): Syövän
geenitestit

Akatemiatutkija **Marko Kallio**

(VTT): Solunjakautuminen syö-
vässä: Elämän ja kuoleman rajalla

Prof. **Tomi Mäkelä** (Helsingin
yliopisto): Syöpäbiologiasta uusia
mahdollisuuksia lääkehoidon
kehittämiseen

12.15–14.15 HISTORIALLISET
RAJAT

Pieni juhlasali

Puh.joht.: prof. emer. **Matti Klin-**

ge (Helsingin yliopisto)

Prof. emer. **Matti Klinge**: ”Histo-
rialliset rajat”

Prof. **Max Engman** (Åbo Akade-
mi): Rajojen Eurooppa 1918–1939

Prof. **Juhani U. E. Lehtonen** (Hel-
singin yliopisto): Kulttuurinen
selittäminen ja Pähkinäsaaren
rauhan raja

12.45–14.45 ILMASTONMUU-
TOSTUTKIMUKSEN VAIKU-
TUKSET?

Sali 6

Puh.joht.: prof., tutk.joht. **Juha**
Kämäri (SYKE)

Erikoistutk. **Jari Liski** (SYKE):
Suomiko turvaista lintukoto?

Tutkimusprof. **Tim Carter**
(SYKE): Global impacts, risks and
vulnerability

Tutkija **Jari Lyytimäki** (SYKE):
Auttaako ilmastokeskustelu?

Tieteen päivät 2007

Avajaiset

Keskiviikko 10.1.2007 klo 10.00–11.20, Helsingin yliopiston juhlasali,
Aleksanterinkatu 5

Musiikkia

Jukka Tiensuu: Tango Lunaire
Avanti!

Avaussanat

Rehtori Ilkka Niiniluoto
Järjestelytoimikunnan varapuheenjohtaja

Valtioneuvoston tervehdys sanat
Ulkoministeri, valtiotieteen tohtori Erkki Tuomioja

Musiikkia

Juhani Nuorvala: Concertino
Avanti!

Avajaisitelmä

Professori Georgina Mace (Imperial College, Lontoo):
Status and trends of global biodiversity

Vapaa pääsy

KAIKKIIN TILAISUUKSIIN VAPAA PÄÄSY

Tieteen päivien järjestäjät:

*Tieteellisten seurain
valtuuskunta,
Suomen Tiedeakatemiain
Valtuuskunta,
Suomen Kulttuurirahasto.*

Lisätietoja ohjelmasta:

*Pääsihteeri Jan Rydman,
puh. (09) 228 69 227,
jan.rydman@tsv.fi
www.tieteenpaivat.fi*

*Käsiohjelmatilaukset:
tilaukset@tsv.fi*

12.45–13.00 ARKIPÄIVÄN
FYSIKKAA

Sali 5

Prof. **Timo Vesala** (Helsingin yliopisto): Miksi 100 asteisessa saunassa ei pala mutta 100 asteinen vesi polttaa?

13.15–14.00 PÄIVÄN STAKES

Sali 5

Puh.joht.: ylijoht. **Matti Heikkilä** (Stakes)

Tutk.prof. **Sakari Hänninen** (Stakes): Yhteiskuntatutkimuksen poliittinen vaikuttavuus

14.30–17.00 AIKAKAUSIEN
RAJALLA

Sali 13

Puh.joht.: dos. **Antti Arjava** (Helsingin yliopisto, Suomen Kulttuurirahasto)

Dos. **Antti Arjava**: Antiikin syksystä keskiajan kevääseen

Dos. **Heikki Mikkeli** (Helsingin yliopisto): Renessanssi: keskiajan ja uuden ajan raja?

Prof. **Olavi K. Fält** (Oulun yliopisto): Eurooppalaisen ja aasialaisen periodisaation erot

Prof. **Hannu K. Riikonen** (Helsingin yliopisto): Perinteiden painolasti: tyylikausien nimet taiteiden tutkimuksessa

14.30–18.00 BIOENERGIA

Sali 5

14.30 Akat.prof. **Jari Valkonen** (Suomen Maataloustieteellinen Seura): Avaus

14.50 Erik.-tutk. **Katri Pahkala** (VTT): Bioenergiaa pellolta

15.20 Prof. **Antti Asikainen** (METLA): Metsä uusiutuvan energian lähteenä

15.50 Kahvitauko

16.15 Akat.prof. **Eva-Mari Aro** (Turun yliopisto): Yhteyttävät mikrobit energian lähteenä

16.45 FL **Ari Lampinen**: Bioenergiatuotannon potentiaali ja yhteiskunnalliset vaikutukset

17.15 Paneelikeskustelu

14.45–16.45 KLASSISEN JA
KVANTTIFYYSIIKAN RAJALLA

Sali 1

Puh.joht.: prof. **Mikko Paalanen** (Teknillinen korkeakoulu, Kylmälaboratorio)

Prof. emer. **Stig Stenholm** (Kungliga Tekniska Högskolan): Kvanttifiysiikan todellisuuskäsite

Prof. **Päivi Törmä** (Jyväskylän yliopisto): Kvantti-informaation merkitys fysiikalle

Prof. **Pertti Hakonen** (Teknillinen korkeakoulu, Kylmälaboratorio):

Kohti kvanttimitauksia

14.45–16.45 HENKISEN
SUORITUSKYVYN RAJAT

Pieni juhlasali

Puh.joht.: prof. **Pekka Niemi**

(Turun yliopisto)

Prof. **Fred Karlsson** (Helsingin yliopisto): Kielellisen mutkikkouden ala- ja yläraja

FT **Panu Raatikainen** (Helsingin yliopisto): Logiikka ja ajattelun rajat

Prof. **Eero Hyvönen** (Teknillinen korkeakoulu): Älykäs semanttinen web tietämyksenhallinnan rajoja siirtämässä

15.00–17.00 YMPÄRISTÖN TILA
LAPISSA

Sali 6

Puh.joht.: dos. **Jussi Paatero** (Ilmatieteen laitos)

Prof. **Jukka Lehto** (Helsingin yliopisto): Ympäristön radioaktiivisuus Lapissa

Dos. **John Derome** (Metsäntutkimuslaitos): Marjojen ja sienien raskasmetallipitoisuudet Itä-Lapissa

Prof. **Markku Kulmala** (Helsingin yliopisto): Ilmanlaatu Lapissa

17.00–18.00 PÄIVÄN PAINI:

”Voiko konetietoisuutta olla olemassa?”

Sali 1

Mattotuomari: prof. **Matti Sintonen** (Helsingin yliopisto)

Painijat: Principal scientist **Pentti Haikonen** (Teknillinen korkeakoulu) vs. akat.prof. **Kai Kaila** (Helsingin yliopisto)

17.00–18.15 MERKKIPÄIVÄ-
LUENTO: Sputnik 50 vuotta

Pieni juhlasali

Puh.joht.: prof. **Hannu Koskinen** (Helsingin yliopisto)

Akateemikko **Roald Sagdeev** (University of Maryland, Venäjän Tiedeakatemia): Legacy of Sputnik

Prof. **Risto Pellinen** (Ilmatieteen laitos): Sputnikista suomalaisen avaruustutkimuksen nousuun

18.15–20.15 TALOUDELLISEN
KASVUN RAJAT

Sali 1

Puh.joht.: prof. **Pirjo Stähle** (Lappeenrannan teknillinen yliopisto)

Prof. **Kalevi Kyläheiko** (Lappeenrannan teknillinen yliopisto): Kohti rajatonta kasvua? Tieto ja aineeton pääoma talouden kasvutekijänä.

Prof. **Pertti Haaparanta** (Helsingin kauppakorkeakoulu): Globaa-

lin talouden vaikutus köyhyyden ja rikkauden rajoihin

Prof. **Heta Gylling** (Helsingin yliopisto): Almuja Afrikkaan?

Globaalien talouden eettiset rajat

TORSTAI 11.1.2007

10.00–12.00 FYYSISEN
SUORITUSKYVYN RAJAT?

Sali 1

Puh.joht.: prof. **Paavo Komi** (Jyväskylän yliopisto)

Prof. **Paavo Komi**: Ihmisen fyysisen suorituskyvyn rajat

Prof. **Bengt Saltin** (Kööpenhaminan yliopisto): Gene manipulation to exceed the performance limits in sports: threats or fiction?

Pääjoht., prof. **Pekka Puska** (Kansanterveyslaitos): Liikkumattomuuden moderneja sairauksia edistävät vaikutukset: olemmeko jo ylittäneet kriittisen rajan?

10.00–12.00 KIELEN OPPIMINEN
JA AIVOT

Pieni juhlasali

Puh.joht.: prof. **Matti Laine** (Åbo Akademi)

Dos., prof. **Elisabet Service** (Helsingin yliopisto, Dalhousie University, Halifax & Université de Montréal): Kenellä on hyvä kielipää?

Prof. **Riitta Salmelin** (Teknillinen korkeakoulu): Miten oppiminen näkyy aivoissa?

Prof. **Matti Laine**: Sanat sekaisin – onko kuntoutuksesta apua?

10.00–10.15 ARKIPÄIVÄN
FYSIKKAA

Sali 5

Prof. **Keijo Hämäläinen** (Helsingin yliopisto): Onko värejä enemmän kuin näemme sateenkaudessa?

10.00–11.40 MERKKIPÄIVÄ-
LUENTO: Matemaatikko Lars

Ahlfors 100 vuotta

Sali 6

Puh.joht.: prof. **Olavi Nevanlinna** (Teknillinen korkeakoulu)

Akateemikko **Olli Lehto**: Funktioteorian värikäs uudistaja

10.30–11.15 PÄIVÄN STAKES

Sali 5

Puh.joht.: ylijohtaja **Matti Heikkilä** (Stakes)

Tutk.prof. **Markku Pekurinen** (Stakes): Tutkimuksen rooli

kunta- ja palvelurakennemuutoksessa.

10.45–14.15 TIETEELLINEN
KIRJOITTAMINEN JA
JULKAISEMINEN

Sali 6

Puh.joht.: pääsiht. **Pirjo Hiidenmaa** (Suomen tietokirjailijat ry / Suomen Akatemia)

10.45– Tieteen kieli

Tutkija **Vesa Heikkinen** (Kotus): Mikä tekee tekstistä tieteellisen? YTT, yliassst. **Jari Aro** (Tampereen yliopisto): Tieteen retorikasta

Puh.joht., pääsiht. **Pirjo Hiidenmaa**: Tieteellisen ja yleistajuisen rajalla?

12.45– Tieteellinen julkaiseminen

Päätoim. **Olli Löytty** (Kulttuurintutkimus): Kenelle tiedettä kirjoitetaan?

Päätoim. **Jarna Soilevuo Grønnerød** (Naistutkimus / Kvinnoforskning): Kokemuksia tieteellisen aikakauslehden tekemisestä Kust.pääll. **Tuomas Seppä** (Gau-deamus): Tiedekustantaminen

12.30–15.00 IHMISEN JA
KONEEN RAJALLA

Sali 1

Puh.joht.: prof. **Aarne Halme** (Teknillinen korkeakoulu) Principal scientist **Pentti Haikonen** (Nokia Research Center): Tietoiset koneet – inhimillisen tajunnan rajalla

Prof. **Aarne Halme**: Bioniikka – biologian ja teknologian vuorovaikutus uuden teknologian synnyttämisessä
Prof. **Panu Harmo** (Teknillinen korkeakoulu): Uusi teknologia muuttaa kotiympäristöä
Prof. **Krister Höckerstedt** (Helsingin yliopisto): Ihmisen varaosat

12.30–14.30 KIELET KOHTAA-
VAT

Pieni juhlasali

Puh.joht.: prof. **Ulla-Maija Kulonen** (Helsingin yliopisto)

Prof. **Ulla-Maija Kulonen**: Kielen elinkaari

Prof. **Jouko Lindstedt** (Helsingin yliopisto): Balkanin salattu yhtenäisyys ja muita kielililjoita

Prof. **Markku Filppula** (Joensuun yliopisto): Suuri hiljaisuus – kun kieli vaikenee

12.30–12.45 ARKIPÄIVÄN
FYSIKKAA

Sali 5

Professori **Keijo Hämäläinen** (Helsingin yliopisto): "Mitä mikroaltonuunissa tapahtuu?"

12.30–14.30 YMPÄRISTÖ JA
OIKEUS – KONFLIKTIEN
RATKAISIJA VAI
KONFLIKTIEN LÄHDE?

Sali 13

Puh.joht.: prof. **Tapio Määttä** (Joensuun yliopisto)

Tutkija, varatuomari, HTL **Leila Suvantola** (Joensuun yliopisto): Natura 2000 -konflikti ja oikeus: totta ja tarua?

Prof. **Tuomas Kuokkanen** (Joensuun yliopisto): Rajavesistöt konfliktien kohteena kansainvälisessä ympäristöoikeudessa

Tutkija **Lasse Peltonen** (Teknillinen korkeakoulu): Kaavoituskonfliktien syyt ja seuraukset

Tutkija **Simo Kyllönen** (Helsingin yliopisto): Ympäristövallankäytön oikeutus

13.15–15.15 FYSIOLOGISIA RA-
JAPINTOJA

Sali 5

Puh.joht.: prof. **Carl G. Gahmberg** (Helsingin yliopisto)

Prof. **Mårten Wikström** (Helsingin yliopisto): Biologiset rajapinnat energian tallennuksessa

FT **Susanna Fagerholm** (Helsingin yliopisto): Miten integriinireseptorit signaloivat kumpaankin suuntaan solukalvon yli
Prof. **Sirpa Jalkanen** (Turun yliopisto): Valkosolujen siirtyminen verenkierrosta kudoksiin

14.30–16.30 RAJAMAA-
MAISEMAT

Sali 6

Puh.joht.: dos. **Maunu Häyrynen** (Helsingin yliopisto, Suomen Akatemia)

Prof. **Hannes Palang** (Tallinnan yliopisto): Political and Time Boundaries in Landscapes

Dos. **Grigori Isatshenko** (Pietarin yliopisto): Political Borders and Landscapes: Two sides of interaction.

FT **Outi Fingerroos & FM Kirsi Niukkanen** (Turun yliopisto): Kerrottu ja vaiettu rajantakainen Karjala

14.45–17.15 USKONTOJEN

RAJAT

Sali 13

Puheenjohtaja: professori **Martti Nissinen** (Helsingin yliopisto)

Filosofian tohtori, tutkija **Kimmo Ketola** (Kirkon tutkimuskeskus): Mitä on synkretismi – Onko "puhtaita" uskontoja olemassa-kaan?

Yliopistonlehtori **Jyri Komulainen** (Helsingin yliopisto): Mikä yhdistää ja erottaa uskontoja?

Filosofian maisteri **Sari Kuustola** (Helsingin yliopisto): Islamin ja kristinuskon rinnakkaiselo arabimaissa – tapaus Syyria
Professori **Martti Nissinen**: Juutalaisuuden ja monoteismin synty

15.00–17.30 KAUPPATIETEEN
ILTAPÄIVÄ

Pieni juhlasali

Puh.joht.: prof., varareht. **Timo Saarinen** (Helsingin kauppakorkeakoulu)

Prof. **Sami Torstila** (Helsingin kauppakorkeakoulu): Kansankapitalismi? – Näyttöä sijoittajista äänestäjinä

Tutk.prof. **Risto Tainio** (Helsingin kauppakorkeakoulu) & yliassst. Susan Meriläinen (Helsingin kauppakorkeakoulu): Miten käy tasa-arvolle globalisaation puristuksessa?

Prof. **Jyrki Wallenius** (Helsingin kauppakorkeakoulu): Päätöksenteon ansat

Tutkija **Matti Nojonen** (Helsingin kauppakorkeakoulu): Guanxi, markkinoiden ja valtarakenteiden rajalla – Kiinalaisten verkostojen käytäntö ja merkitys

15.30–16.30 PÄIVÄN PAINI: Milloin Eurooppa syntyi, mikä on Eurooppa, missä Euroopan rajat? Sali 1

Mattotuomari: dos. **Teija Tiilikainen** (Helsingin yliopisto)
Painijat: dos. **Heikki Mikkeli** (Helsingin yliopisto) vs. prof. **Christian Krötzel** (Tampereen yliopisto)

15.30–17.30 RAJA JA KONFLIKTI

Sali 5

Puh.joht.: prof. **Markku Löytönen** (Helsingin yliopisto)

Prof. **Jouni Häkli** (Tampereen yliopisto): Raja ja konfliktit Länsi-Euroopassa

Dos. **Pauliina Raento** (Helsingin yliopisto): Tieto, luulo ja luottamus: mentaaliset rajat Euroopassa

Yliassst. **Anna-Kaisa Kuusisto-Arponen** (Tampereen yliopisto): Identiteettipoliittista rajankäyntiä: kertomuksia Suomen siirtokarjalaisten ja sotilaiden paikkatun- teesta

17.00–19.00 TIETOISUUDEN
NEUROFILOSOFIA

Sali 1

Puh.joht.: prof. **Antti Revonsuo** (Skövden yliopisto ja Turun yliopisto)

Prof. **Antti Revonsuo**: Neurotiede sielunelämää etsimässä

Prof. **Harry Scheinin** (PET-keskus, Turun yliopisto): Anestesian mysteeri
PsT **Sakari Kallio** (Skövden yliopisto): PIM – Olet hypnoosissa!

PERJANTAI 12.1.2007

10.00–12.00 KURKISTETAAN AIVOIHIN Sali 1
Puh.joht.: prof. **Riitta Hari** (Teknillinen korkeakoulu)
Prof. **Riitta Salmelin** (Teknillinen korkeakoulu): Aivot ja kielen ymmärtäminen
LT **Simo Vanni** (Teknillinen korkeakoulu): Näköjärjestelmän toiminta?
Dos. **Nina Forss** (Teknillinen korkeakoulu): Onko kipu korvien välissä?
Prof. **Synnöve Carlson** (Helsingin yliopisto): Muistin kuvantaminen
Prof. **Riitta Hari**: Aivot vuorovai-
kutuksessa

10.00–12.00 VUODEN PROFES-
SORI -palkinto ja paneelikes-
kustelu TIETEEN KATOAVAT
RAJAT? Pieni juhlasali
Ylijohd. **Sakari Karjalainen**, prof.
Marja Häyrinen-Alestalo, prof.
emer. **Anto Leikola** sekä Vuoden
professoriksi valittu

10.00–12.00 LASKENNALLINEN
MOLEKYYLITUTKIMUS Sali 13
Puh.joht.: prof. **Pekka Pyykkö**
(Helsingin yliopisto)
Prof. **Pekka Pyykkö**: Kemian rajat
Prof. **Kai Nordlund** (Helsingin
yliopisto): Materiaalit fuusiovoi-
maa rajoittavana tekijänä
Prof. **Lauri Halonen** (Helsingin
yliopisto): Molekyylit arvuudes-
sa ja laboratoriossa

10.00–10.15 ARKIPÄIVÄN
FYSIKKAA Sali 5
Professori **Keijo Hämäläinen**
(Helsingin yliopisto): Mikä oi-
keastaan on kynttilän liekki?

10.00–12.00 KULUTTAJANA
TOIMIMISEN RAJAPINTOJA
Sali 6
Puh.joht.: prof. **Raija Järvinen**
(Kuluttajatutkimuskeskus)
Tutk.pääll. **Petteri Repo** (Kulut-
tajatutkimuskeskus): Innovaatioi-
den ja kuluttajien rajapinnalla
Tutk.joht. **Raija Järvinen** ja tutkija
Liisa Peura-Kapanen (Kulutta-
jatutkimuskeskus): Kuluttajat
riskien rajoilla
Erikoistutkijat **Hannu Kytö** (Ku-
luttajatutkimuskeskus) ja **Helena**

Tuorila (Kuluttajatutkimuskes-
kus): Kuluttajat kuntarajalla
Tutkija **Sanna Piironen** (Kulut-
tajatutkimuskeskus): Kuluttajien
ruokavalinnat – tietoa, asenteita ja
toimintaa

10.30–11.15 PÄIVÄN STAKES
Sali 5
Puh.joht.: ylijohdaja **Matti Heikki-
lä** (Stakes)
Dos. **Timo Sinervo** (Stakes): Hen-
kilökunnan hyvinvointi ja sen
vaikutus hoidon tuloksiin van-
husten hoivassa

12.30–14.45 TIETEEN PANKIT:
TUTKIMUSAINESTOJEN KÄY-
TÖN ETIIKKA
Sali 7
Puh.joht.: kansleri **Eero Vuorio**
(Tutkimuseettinen neuvottelu-
kunta, Turun yliopisto)
Arkistonhoitaja, YTT **Arja Kuula**
(Yhteiskuntatieteellinen tieto-
arkisto, Tampereen yliopisto):
Yhteiskunnalliset tietoarkistot
– aineistojen hankinta, käyttö ja
säilytys
FT **Helena Siipi** (Turun yliopis-
to): Bio- ja geenipankit – geneet-
tinen demokratia teoriassa ja
käytännössä
Neuvotteleva virkamies, FT
Kimmo Pitkänen (Sosiaali- ja
terveysministeriö): Biopankit
– lainsäädäntö
Prof. **Asko Mäki-Tanila** (Maa- ja
elintarviketalouden tutkimuskes-
kus): Maatalouden geenivarannot
– viljelykasvit ja eläimet

12.30–14.30 KANSALAISET JA
MUUKALAISET
Pieni juhlasali
Puh.joht.: prof. **Kaarlo Tuori**
(Helsingin yliopisto)
Prof. **Kaarlo Tuori**: Kansalaisuu-
den monet merkitykset
Joht., dos. **Teija Tiilikainen**
(Helsingin yliopisto): Minkälaista
kansalaisuutta EU-kansalaisuus
luo?
FT **Maaria Ylänkö** (Helsingin yli-
opisto): Onko Euroopalla oikeasti
enää rajoja? Laiton siirtolaisuus
eurooppalaisena elämänmuotona

12.30–15.00 ELÄMÄN JA KUO-
LEMAN RAJALLA
Sali 13
Puh.joht.: arkkiatri **Risto Pelkonen**
Prof. **Olavi Ylikorkala** (Helsingin
yliopisto): Kehittyvä sikiö yksilö-
nä ja potilaana
Prof. **Mikko Hallman** (Oulun yli-
opisto): Missä keskoshoidon rajat
Prof. **Markku Kaste** (Helsingin

yliopisto): Aivokuolema lääketie-
teellisenä, juridisena ja eettisenä
ongelmana
Arkkiatri **Risto Pelkonen**: Hoi-
don rajat kuoleman läheystessä

12.30–14.30 RAJOINA SUKUPOL-
VI, SUKUPUOLI JA KULTTUURI
– SOSIAALISTA PÄÄOMAA
MUODOSTAMASSA
Sali 5
Puh.joht.: prof. **Helena Helve**
(Helsingin yliopisto)
Prof. **Helena Helve**: Sukupolven
arvot
FM **Leena Louhivuori** (Helsingin
yliopisto): Sukupolven rajat
FM **Veronika Honkasalo** (Helsingin
yliopisto): Tasa-arvon rajat
FM **Juhana Kokkonen** (Helsingin
yliopisto): On-line-yhteisön ja
käyttökulttuurin rajat
KM **Arniika Kuusisto** (Helsingin
yliopisto): Katsomuksellisen
identiteetin rajat

12.30–14.30 PIETARI: KAUPUN-
KI MIELEN JA MAAILMOIDEN
RAJALLA
Sali 6
Puh.joht.: prof. **Pekka Pesonen**
(Helsingin yliopisto)
Prof. **Pekka Pesonen**: Ikuinen
ja katoava kaupunki. Pietarin
kaupungin myytti venäläisessä
kulttuurissa
FT **Maija Könönen** (Helsingin
yliopisto): 'Mielipuolen muis-
tiinpanot'. Pietarilainen päivä-
kirjafiktio Nikolai Gogolista Juri
Buidaan".
FM **Mari Raami** (Helsingin
yliopisto): Elämää rajalla – Ker-
tomuksia piirittetystä Leningra-
dista
FL **Tomi Huttunen** (Helsingin
yliopisto): Boris Grebenshikov ja
Juri Sevtsjuk – Pietari neuvosto-
rockteksteissä

13.00–17.30 TAITEEN RAJAT
Päärakennuksen vanha puoli,
taidehistorian oppiaineen tilat
Puh.joht.: dos. **Liisa Lindgren**
(Helsingin yliopisto)
FT **Hanna Johansson**: Maiseman
rajoilla
Prof. **Riitta Kontinen** (Helsingin
yliopisto): Naisten rajat
FT **Anna Kortelainen**: Mestarien
rajat
FT **Kari Kotkavaara** (Åbo Akade-
mi): Ikonitutkimuksen rajoilla
FM, tutkija **Juhana Lahti** (Helsingin
yliopisto): Suunnittelun rajat
FT, assist. **Annamari Vänskä**
(Helsingin yliopisto): Pornon
rajat

14.45–16.45 TEKNOLOGIA JA
POLITIIKKA

Sali 5

Puh.joht.: kansanedustaja **Kalevi Olin**

Alustus: Pääsihteeri **Esko-Olavi Seppälä** (Valtion tiede- ja teknologianeuvosto)

Keskustelussa mukana mm.:

kansanedustajat **Sirpa Asko-Seljavaara**, **Eero Akaan-Penttilä** ja **Pentti Tiusanen** sekä professorit **Ilkka Ruostetsaari** ja **Martti Tiuri** (emer.)

15.00–17.00 RAJAT JA RAJA-
ARVOT

Sali 1

Puh.joht.: prof., rehtori **Ilkka Niiniluoto** (Helsingin yliopisto)
Yliopistonlehtori **Juha Oikkonen** (Helsingin yliopisto): Matematiikka ja rajat

Prof. **Seppo Honkapohja** (University of Cambridge): Rajan ja rajarvon käsitteet taloustieteessä
Prof., rehtori **Ilkka Niiniluoto**: Rajansa kaikella

15.00–17.00 SYÖVÄN BIOLOGIA

Pieni juhlasali

Puh.joht.: akat.prof. **Kari Alitalo** (Helsingin yliopisto)

Akat.prof. **Kari Alitalo**: Syövän uudissuonituksen estäminen
Tutkija **Tuomas Tammela** (Helsingin yliopisto): Verisuonten kasvatusta geenihoidon

Prof. **Marikki Laiho** (Helsingin yliopisto): Suojavartiomme syöpää vastaan

Akat.tutk. **Petri Salven** (Helsingin yliopisto): Kantasolut syövässä

15.00–15.30 ARKIPÄIVÄN
FYSIKKAA

Sali 6

Professori **Kalle-Antti Suominen** (Turun yliopisto): Voiko valon pysäyttää?

15.15–17.15 KIELIMUOTOJEN
RAJALLA

Sali 13

Puh.joht.: dos., pääsiht. **Pirjo Hiidenmaa** (Suomen Akatemia)
Dos. **Maria Vilkuna** (Kotimaisten kielten tutkimuskeskus): Kielen rajat? Mistä kielestä kielioppi puhuu?

Dos. **Pirjo Hiidenmaa**: Hyvän kielen rajat? Mistä kielestä kielenhuolto puhuu?
Dos. **Marja-Leena Sorjonen** (Kotimaisten kielten tutkimuskeskus): Kieliopin rajat? Mistä vuorovaikutuksen tutkimus puhuu?

17.00–17.45 MERKKIPÄIVÄ-
LUENTO: Vaalit 100 vuotta

Sali 5

Puh.joht.: joht., dos. **Teija Tiilikainen** (Helsingin yliopisto):

Prof. **Hannu Nurmi** (Turun yliopisto): Suomalainen vaalitapa eilen, tänään ja (ehkä) huomenna

17.15–18.15 PÄIVÄN PAINI: Kysymys energiasta: mistä lopullinen ratkaisu? Onko ydinvoimalle vaihtoehtoja?

Sali 1

Mattotuomari: prof. **Aarne Halme** (Teknillinen korkeakoulu)

Painijat: prof. **Peter Lund** (Teknillinen korkeakoulu) vs. TKT, toim.joht. **Harri Tuomisto** (Fortum Nuclear Services)

LAUANTAI 13.1.2007

10.15–12.15 KASVUN RAJAT

Sali 1

Puh.joht.: prof. **Markku Wilenius** (Turun kauppakorkeakoulu, Tulevaisuuden tutkimuskeskus)

Prof. **Markku Wilenius**: Kasvun rajat: 35-vuotta keskustelua. Mitä edessä?

Prof. **Janne Hukkinen** (Teknillinen korkeakoulu, Ympäristönsuojelulaboratorio): Kasvun rajat, teknologia ja ihminen: näkökulmia kasvun rajojen määrittämiseen
Prof. **Mari Walls** (Turun yliopisto): Kasvun rajat: ympäristön reunaehdot, ekologinen kestävyys ja sopeutumisen mekanismit

10.15–12.45 LAJIEN ESIINTYMI-
SEN RAJALLA

Pieni juhlasali

Puh.joht.: akat.prof. **Ilkka Hanski** (Helsingin yliopisto)

Akat.prof. **Dennis Bamford** (Helsingin yliopisto): Elämän rajoilla
Prof. **Outi Savolainen** (Oulun yliopisto): Levinneisyysalueiden rajoilla

Prof. **Mikael Fortelius** (Helsingin yliopisto): Kohtaaminen ihmisyssyiden partaalla: afrikkalaiset ja neandertalilaiset jääkauden Euroopassa
Akat.prof. **Ilkka Hanski**: Suku puuton rajalla

10.15–12.00 ITÄMEREN TILA

Sali 6

Puh.joht.: prof. emeritus **Erkki Leppäkoski**

Prof. **Harri Kuosa** (Helsingin yliopisto): Skandinavian talvet muuttuvat – miten käy Itämeren jään elämän?

Prof. **Atte Korhola** (Helsingin yliopisto): Itämeren tila pohjamutia myöten

Prof. **Martin Romantschuk** (Helsingin yliopisto): Itämeren toistuvat öljypäästöt: miten pitkälle riittää mikrobien hajotustoiminta ja voiko sitä tehostaa?

10.30–13.00 EI IKÄRAJAA!
LUONNONTIETEITÄ LUOVASTI

Sali 13

Puh.joht.: FT **Maija Aksela** (LUMA-keskus, Helsingin yliopisto)

10.30 FT **Maija Aksela**: Avaus
10.45 prof. **Jari Lavonen** (Helsingin yliopisto): Miten LUMA-aineita voisi opettaa kiinnostavasti nuorten näkökulmasta?

11.30 Luovaa LUMA-toimintaa lapsille ja nuorille:

Saara Lehto & Juha Oikkonen: Toiminnallista matematiikka Summamatiikka-kerhoissa

Veera Kallunki & Suvi Vanhatalo: Teknologialeirit innoittajana
Tea Liikanen & Maija Aksela: Ksenonit-hanke: innostavaa tiede-kasvatusta

Marika Nieminen, Lauri Vihma & Maija Aksela: Haasteita tutkimuskurssilla lukiolaisille
12.30 Keskustelua ja kysymyksiä

11.00–11.15 ARKIPÄIVÄN
FYSIKKAA

Sali 5

Professori **Kai Nordlund** (Helsingin yliopisto): Paljonko sokeria voi sekoittaa kahviin?

11.45–12.30 PÄIVÄN STAKES

Sali 5

Puh.joht.: ylijoht. **Matti Heikkilä** (Stakes)

LKT, dos. **Tytti Solantaus** (Stakes): Vanhemman psyykkinen sairaus ja lapset

12.15–12.55 ESITTÄVÄ VS.
LUOVA SÄVELTAIDE

Sali 6

Mus. maist., pianisti **Risto-Matti Marin** (Sibelius-Akatemia): Transkription taide – esittävän ja luovan säveltaiteen rajalla

12.45–14.45 SUKUPUOLI –
RAJATAPAUKSIA

Sali 1

Puh.joht.: prof. **Hanna Kokko** (Helsingin yliopisto)

Dos. **Aila Tiitinen** (Helsingin yliopisto): Syntynyt väärään ruumiiseen – voiko sukupuolta korjata?
Dos. **Tuomas Heikkilä** (Helsingin yliopisto): Neitsytmarittyrejä,

noitavainoja, dragejä ja muita kuningattaria
Prof. **Hanna Kokko**: Eläinmaailma ja vaihtuvat sukupuolet

12.45–14.45 HAAKSIRIKOSTA HISTORIAKSI – MERIARKEOLOGIA KESKIAJAN TUTKIMUKSESSA

Sali 5
Puh.joht.: yli-int. **Marja Pelanne** (Museovirasto)
Tutkija **Stefan Wessman** (Museovirasto): Keskiaikainen haaksirikokopaiikka Nauvon saaristossa
Konservaattori **Eero Ehanti** (Museovirasto, Suomen merimuseo): Satoja vuosia hyllyssä olleen kirkonkellon konservointi
Tutkija **Teemu Mökkönen** (Helsingin yliopisto): Virolahden Lapurin hylky – Kuinka viikinkialuksen ajoitus siirtyi keskiaikaan
Tutkija **Matias Laitinen** (Museovirasto): Hylkykohteen formaatioprosessit eli mitä laivalle tapahtuu uppoamisen jälkeen – esimerkkinä mm. Nauvon kuu-lu Vrouw Maria

13.00–14.15 MERKKIPÄIVÄLUENTO: Linné 300 vuotta
Pieni juhlasali
Puh.joht.: prof. emer. **Anto Leikola** (Helsingin yliopisto)
Prof. **Sverker Sörlin** (Umeå universitet): Globalisering och offervilja – Linné och hans apostlar eftervärldens ljus
Prof. emer. **Anto Leikola**: Linné Suomessa

13.00–15.00 POPULAARI JA TAIDE MUSIIKISSA – MIKÄ EROTAA?
Sali 6
Puh.joht.: prof. **Lauri Väkevä** (Sibeliuksen-Akatemia)
Alustukset:
Prof. **Vesa Kurkela** (Sibeliuksen-Akatemia), prof. **Timo Cantell** (Sibeliuksen-Akatemia), lehtori **Lauri Väkevä** (Sibeliuksen-Akatemia)
Paneelikeskustelu: Mus. tri, lehtori **Jarno Kukkonen**, prof. **Heikki Laitinen**, prof. **Anne Sivuojan-Gunaratnam** ja prof. **Ilkka Taitto**.

13.30–16.00 KARJALA: KIELI, KULTTUURI, ELINTASO, POLITIIKKA
Sali 13
Puh.joht.: prof. **Ulla-Maija Kulonen** (Helsingin yliopisto)
Prof. **Anssi Paasi** (OY): Rajatutkimuksen renessanssi? – Mitä paikallinen ja kansallinen tutkimuskohde voi antaa kansainväliselle

tieteelle?
Prof. **Markku Tykkyläinen** (Joensuu yliopisto): Suomen itäraja ja talouden modernisaatiot
Prof. **Riho Grünthal** (Helsingin yliopisto): Karjala kielten ja murteiden rajapintana
Prof. **Pekka Hakamies** (Turun yliopisto): Karjala kulttuurin rajana

14.30–16.30 SYSTEEMIBIOLOGIA JA BIOINFORMATIIKKA
Pieni juhlasali
Prof. **Elja Arjas** (Helsingin yliopisto): Häilyvä raja mallin ja todellisuuden välillä?
Prof. **Antti Poso** (Kuopion yliopisto): Lääkekehityksen rajoittamat mahdollisuudet? ”The Final Frontier”
Prof. **Matti Häyry** (Helsingin yliopisto & Manchesterin yliopisto): Biotieteellisen tutkimuksen eettisillä rajoilla
Prof. **Jaakko Kangasjärvi** (Helsingin yliopisto): Kasvisolut elämän ja kuoleman rajamailla

15.00–15.15 ARKIPÄIVÄN FYSIIKKA
Sali 5
Prof. **Hannu Koskinen** (Helsingin yliopisto): Voiko aurinko sammua?

15.15–16.15 PÄIVÄN PAINI
”Sivilisaatioiden yhteentörmäys – väistämätön tosiasia?”
Sali 1
Mattotuomari: pääjoht. **Raimo Väyrynen** (Suomen Akatemia)
Painijat: prof. emer. **Seikko Eskola** (Tampereen yliopisto) vs. prof. **Juha Sihvola** (Helsingin yliopisto)

SUNNUNTAI 14.1.2007

12.00–12.15 ARKIPÄIVÄN FYSIIKKA
Sali 5
Prof. **Keijo Hämäläinen** (Helsingin yliopisto): Miten halogeenilamppu toimii?

12.15–14.15 TERVEYDEN JA SAIRAUDEN RAJAT
Sali 1
Puh.joht.: kansleri **Kari Raivio** (Helsingin yliopisto)
Prof. **Jarkko Hautamäki** (Helsingin yliopisto): Vilkas vai ylivilkas koululainen – medikalisaatiotako?
Prof. **Jouko Lönnqvist** (Kansanterveyslaitos/Helsingin yliopisto): Originelli vai häiriintynyt – psykiatrian rajanvetoja

Prof. **Jussi Huttunen** (Suomalainen Lääkärisseura Duodecim): Terve vai sairas – seulonatatutkimusten tulkintaongelmia

12.15–14.15 MATEMATIIKKA NÄKEE SEN MITÄ SILMÄ EI
Pieni juhlasali
Puh.joht.: prof. **Lassi Päivärinta** (Helsingin yliopisto)
Dos. **Mikko Kaasalainen** (Helsingin yliopisto): Matematiikka tekee pienestä kaukoputkesta maailman suurimman
Prof. **Erkki Somersalo** (Teknillinen korkeakoulu): Soluaineenvaihdunnan laskennalliset mallit ja inversio-ongelmat
Prof. **Markku Lehtinen** (Oulun yliopisto): Tutkamittausten käännettyä matematiikkaa

12.15–14.15 VALTIOIDEN SUVERENITEETISTA SIVILISAATIOIDEN SOTAAN
Sali 13
Puh.joht.: dosentti, johtaja **Teija Tiilikainen** (Helsingin yliopisto)
YTT, yliass. **Mika Aaltola** (Tampereen yliopisto): Kansainvälisten suhteiden valtarakenteet
Prof. **Jaakko Hämeen-Anttila** (Helsingin yliopisto): Onko islamista viholliseksi?

Dos. **Outi Korhonen** (Helsingin yliopisto): Kenen oikeuksia turvataan kansainvälisellä lailla?

13.00–13.45 MERKKIPÄIVÄLUENTO: Fredrik Cygnaeus 200 vuotta
Sali 6
Puh.joht.: prof. **Hannu K. Riikonen** (Helsingin yliopisto)
Prof. emer. **Matti Klinge** (Helsingin yliopisto): Fredrik Cygnaeus

13.15–14.00 PÄIVÄN STAKES
Sali 5
Puh.joht.: ylijohd. **Matti Heikkilä** (Stakes)
FT, tutk.prof. **Marjatta Bardy** (Stakes): Taide hyvinvointiyhteiskunnan uudistumisessa

14.15–16.15 LABORATIIVISTA ARKEOLOGIAA – TUTKIMUSTA LUONNONTIIETEIDEN RAJALLA
Sali 5
Puh.joht.: prof. **Jussi-Pekka Taavitsainen** (Turun yliopisto).
FM **Jaana Riikonen** (Turun yliopisto): Kirkkomäen gotlantilainen miniä – Esimerkki etnisen rajan ylityksestä.
FM **Heini Kirjavainen** (Turun yliopisto): Arkeologista tekstiili-

tutkimusta sovelletun eläintieteen menetelmin

Konservaattori **Aki Arponen** (Museovirasto): Tekstiilin kuvia metallissa

FM **Leena Tomanterä** (Museovirasto) & Tutk.joht. **Seppo Hornytzkyj** (Valtion taidemuseo): Hopeaa koruna vai rahana? – Metallurginen näkökulma Itämeren piirin kaularengaslöytöihin

14.30–16.30 HYVÄN JA HUONON MAUN RAJALLA
Pieni juhlasali
Puh.joht.: prof. **Hannu K. Riikonen** (Helsingin yliopisto)
Prof. **Arto Haapala** (Helsingin yliopisto): Voiko makuasioista kiistellä? Maku estetiikan ongelmana
Prof. **Altti Kuusamo** (Turun yliopisto): Alati rajojaan ylittävä huono maku
Prof. **Hannu K. Riikonen** ja FT **Sari Kivistö** (Helsingin yliopisto): Petroniuksesta Proustiin: hyvää ja huonoa makua esimerkkien valossa (dialogi)

14.30–17.00 YKSITYISYYDEN RAJAT
Sali 13
Puh.joht.: prof. **Olli Mäenpää** (Helsingin yliopisto)
Prof. **Ari-Matti Nuutila** (TY): Kuka määrää yksityisyydestäni? – Minä itse, media, lainsäätäjät vai tuomioistuimet?
Prof. **Ullamaija Kivikuru** (Helsingin yliopisto): Salainen kabinetti vai julkinen päätöksenteko?
Prof. **Hannu Nieminen** (Turun yliopisto): Pitääkö julkisuutta vahtia ja mikä on liikaa?
Dos. **Henrik Stenius** (Helsingin yliopisto): Pohjoismainen avoimuus – silläkin on rajansa

15.00–17.00 FYSIKAALISEN MAAILMAN RAJOILLA
Sali 1
Puh.joht.: prof. **Kari Enqvist** (Helsingin yliopisto)
Prof. **Kari Enqvist**: Mikrokosmuksesta makrokosmukseen – Mitä maailmankaikkeudesta voi odottaa tiedettävän?
Prof. **Esko Valtaoja** (Turun yliopisto): Kuinka pitkälle ihminen voi levittäytyä avaruuteen.
Tutkija **Syksy Räsänen** (CERN): Maailmankaikkeuden tuolla puolen – Opastettu kiertokäynti ylimääräisiin ulottuvuuksiin

”PÄIVYSTÄVÄT PROFESSORIT”

Keskiviikosta sunnuntaihin 10.–14.1.2007
Helsingin yliopiston päärakennus, Fabianinkatu 33,
III kerros aula.

VASTAANOTTOAJAT TEEMOINEEN:

Keskiviikko 10.1.

13.15 Professori **Päivi Törmä**: Kvanttifysiikka: mitä se on?
14.15 Professori **Heta Gylling**: Onko globaalitaloudella mitään etiikkaa? Almuja Afrikkaan? Kysy, filosofi vastaa
15.15 Professori **Arto Haapala**: Voiko makuasioista kiistellä?

Torstai 11.1.

10.15 Professori **Kari Enqvist**: Mitä oli ennen alkuräjähdyttä? Onko rinnakkaisuniversumeita olemassa? Selittääkö fysiikka viime kädessä kaiken?
11.15 Professori **Ilkka Hanski**: Sukupuuton rajalla?
12.15 (vahvistamatta)
13.15 Professori **Martti Nissinen**: Juutalaisuus, monoteismi, uskontojen rajat?
14.15 Professori **Antti Revonsuo**: Mitä neurotiede sanoo sielunelämästä, entä tietoisuudesta?
15.15 Professori **Ulla-Maija Kulonen**: Viimeisellä rajalla – kysy kielestä ja kielen elinkaaresta

Perjantai 12.1.

10.15 Professori **Aarne Halme**: Robotit ja älykkäät koneet – tulevatko rajat vastaan? Mikä kaikki on mahdollista?
11.15 (vahvistamatta)
12.15 Professori **Riitta Hari**: Aivot, aistit ja ajattelu: kysy, neurotieteilijä vastaa
13.15 Professori **Ilkka Niiniluoto**: Onko tiedolla mitään rajoja? Kysy – filosofi vastaa
14.15 Professori **Kimmo Kontula**: Kolesterolit, verenpaine, sokeri ja muut harmit: Kysy tavallisista sairauksista ja niiden hoidosta
15.15 Professori **Hannu Nieminen**: Pitääkö julkisuutta vahtia? Onko tiedotusvälinejulkisuus mennyt jo liian pitkälle?

Lauantai 13.1.

12.15 Professori **Elja Arjas**: Sattuma, todennäköisyys ja matemaattiset mallit biologiassa
13.15 Professori **Helena Helve**: Mitä tiedämme nuorten arvoista ja kasvatuksesta? Kuuluuko kasvatusta kodille vai koululle? Ovatko nuoret erilaisia kuin ennen? Mikä nuorilla mättää?
14.15 Professori **Markku Wilenius**: Tietääkö tulevaisuudentutkija tulevaisuudesta kaiken olennaisen? Kysy – tulevaisuudentutkija vastaa
15.15 Professori **Hanna Kokko**: Vaihduvat sukupuolet ja muita eläinmaailman kummallisuuksia? Onko sukupuoli selkeä juttu vai veteen piirretty viiva? Biologiaa vai kulttuurin luomaa?

Sunnuntai 14.1.

12.15 Professori **Ari-Matti Nuutila**: Voidaanko rikollisuus poistaa? Ellei, miten sitä voidaan rajoittaa?
13.15 Professori **Esko Valtaoja**: Kuinka pitkälle avaruuteen ihminen voi levittäytyä?
14.15 Professori **Jarkko Hautamäki**: Mitä on älykkyys? Synnynnäinen vai hankittu ominaisuus? Miksi jotkut ovat tyhmiä?